

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

KIRKKONUMMEN KUNNAN METSÄSTRATEGIA



KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

Sisällysluettelo

1.	KIRKKONUMMEN KUNNAN METSÄSTRATEGIA 2023	3
1.1.	Metsän arvot ja ilmastonmuutos	3
1.2.	Kirkkonummen vaihtelevat metsät	3
1.3.	Metsästrategian päämäärät ja kunnan ilmastotyö Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
1.4.	Metsien hoito ja metsäalueiden luokittelu.....	5
1.5.	Metsienhoidon hallinnollinen prosessi ja tiedotus.....	5
1.6.	Metsästrategian mittarit ja tavoitteet.....	7

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

1. KIRKKONUMMEN METSÄSTRATEGIA KUNTAMETSILLE

1.1. Metsän arvot ja ilmastonmuutos

Kirkkonummen kunnan metsästrategia koskee Kirkkonummen kunnan omistamia metsiä ja kuvaa metsäisten alueiden hoidon tavoitteita, hallinnointia ja hoitotapaa.

Metsät ovat moniulotteisia elinympäristöjä. Metsien ihmisille suuntautuvat hyödykkeet, arvot ja tavoitteet voidaan nähdä keskittyvän neljän peruspilarin varaan. Nämä ovat: metsien positiivinen hiilitase, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, virkistysarvojen vaaliminen ja metsien taloudellinen tuotto.

Metsänhoidolla on merkitystä osana maankäytön suunnittelua, monipuolista asuntotuotantoa, kuntakeskusten kehittämistä sekä elinkeinotoimintaa. Linjaukset kunnan eri strategioiden ja metsästrategian välillä on pyrittävä pitämään yhtenäisinä. Tärkeitä teemoja kunnalle ovat mm. luonnonläheisyys, merellisyys, turvalliset ympäristöt, vaihteleva luonto ja tasapainoinen kuntatalous.

Arvojen tasapainon lisäksi oman haasteensa metsien hoitoon, käyttöön ja hallinnointiin luo ilmastonmuutos. Suomalaiset metsät ovat olennainen osa ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Tämän vuoksi metsien hoidossa huomioidaan hiilensidonnan nykytilanne ja tulevaisuus. Kansalliset ilmastotavoitteet vaikuttavat myös metsänhoidon strategisissa tavoitteissa. Tavoitteiden pohjalta toiminnan hiilijalanjälkeä pyritään pienentämään ja metsien nettohiilinielua kasvattamaan.

1.2. Kirkkonummen vaihtelevat metsät

Kirkkonummella metsät, ruovikot, pellot ja kalliomaat muodostavat vaihtelevan mosaikin. Kirkkonummi omistaa tällä hetkellä n. 2700 ha metsäisiä ympäristöjä (sisältää kalliomaita ja niittyjä, sekä osin luokittelemattomia alueita). Metsäsuunnittelun piirissä on kirjattuna kasvullista metsämaata runsas 1100 ha ja kitukasvuista kallio- ja metsämaata vajaa 200 ha. Suojelu- ja arvometsäalueita on n. 1125 ha. Kuva 1

Suojelu- ja arvometsäalueita sekä pääosaa Kirkkonummen suojelualueiden ulkopuolisista metsistä käytetään virkistys- ja ulkoilumetsänä. Metsillä ja metsänhoidolla on myös taloudellista merkitystä osana alueiden kunnossapitoa ja hoitoa.

Metsäsuunnittelun piirissä olevan metsäalueen metsissä (n. 1 300 ha) kuusta ja mäntyä on molempia noin 35 % puustosta, koivua sekä muuta lehtipuuta noin 30 %. Metsistä n. 55 % on yli 60 - vuotiasta ja 38 % on 20–60 v ja nuorten alle

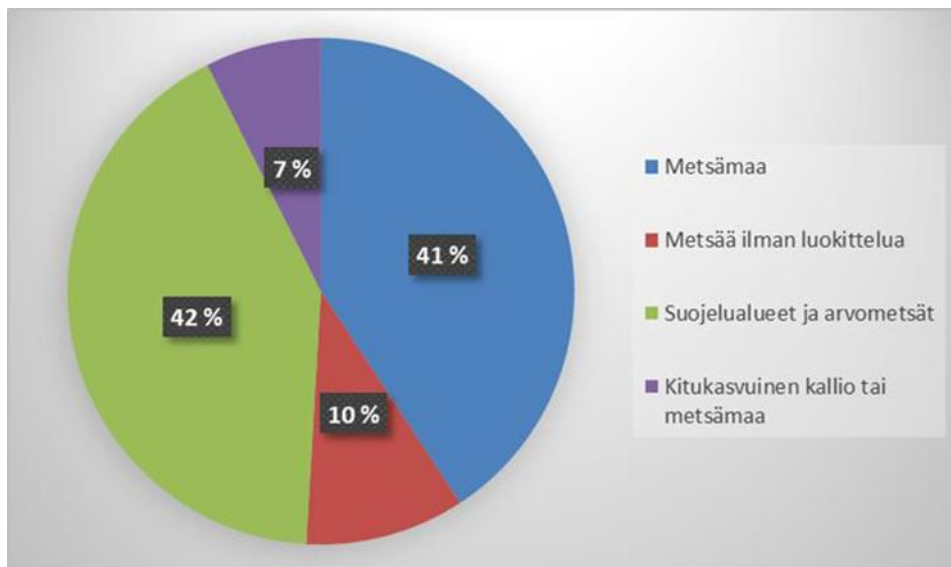
KIRKKONUMMEN KUNTA

Yhdyskuntatekniikka

20 v metsien osuus on 6 %. Puuston keskitilavuus on lähes 200m³/ha ja vuotuinen kasvu 6 m³/ha/v. Todennäköisesti suojele- ja arvometsäalueiden puuston keskitilavuus on edellä mainittua suurempi, mutta vuotuinen kasvu taas pienempi.

Kuva 1. Kunnan omistuksessa oleva metsätalouden maa.

Suojelealueet ja arvometsät, 1 135ha
Metsämaa, n. 1 100ha
Kitukasvuinen kallio- ja metsämaa, vajaa 200ha
Luokittelemattomat metsäalueet, 275ha



1.3. Metsästrategian päämäärät ja kunnan ilmastotyö

Ilmastotyö on oleellinen osa Kirkkonummen laajempaa strategista kokonaisuutta ja ilmastotyö on tämän vuoksi tärkeä sisällyttää myös metsästrategiaan. Kirkkonummen metsien hoidossa otetaan huomioon joustavasti kaikki neljä arvoperiaatetta; ilmastollinen, ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Koostettuna tärkeimmät strategiset päämäärät on määritelty seuraavien neljän kokonaisuuden alle:

- I. Ilmastotyö ja toiminnan hiilijalanjäljen pienentäminen
 - a. Kunnan omistamat metsät toimivat osana ilmastonmuutokseen sopeutumista ja hillintää.
- II. Luontoarvot, niiden säilyttäminen ja luonnonläheisyys
 - a. Kunnan omistamat metsät turvaavat luonnon monimuotoisuuden säilymistä kunnassa.
- III. Kestävä kehitys, kestävyysajattelu ja hyvinvoinnin turvaaminen

KIRKKONUMMEN KUNTA

Yhdyskuntatekniikka

- a. Kunnan omistamat metsät antavat asukkaille virkistystä, luontoelämyksiä ja liikuntamahdollisuuksia.
- IV. Kestävä metsien hoito ja käyttö
 - a. Kunnan omistamista metsistä saadaan puutavaraa ja tuloja

Nämä neljä kokonaisuutta toimivat Kirkkonummen metsästrategian päämäärinä. Tavoitteet ja mittarit luodaan näiden päämäärien pohjalta. Toteutunutta kehitystä seurataan ja tulokset raportoidaan toistuvasti osana kunnan toimintaa. Tämä mahdollistaa vaikuttavuuden seurannan ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden suorittamisen perustellusti.

1.4. Metsien hoito ja metsäalueiden luokittelu

Kunnan metsiä hoidetaan, käytetään ja hallinnoidaan parhaalla mahdollisella tavalla niin metsänhoidollisesti kuin luonnon monimuotoisuuden ja yhteisten virkistysarvojen kannalta. Se tarkoittaa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä metsätalouden toteuttamista. Kunnan metsät saatetaan metsäsertifioinnin piiriin; sillä varmistetaan puun menekkiä. Tulevaisuudessa ekologinen kompensatio ja hiilinielut saattavat tarjota kunnan metsille taloudellista lisäarvoa. Se korostaa kunnan metsien ikärakenteen kehittämistä kasvukyvyltään parhaimpiin ikäluokkiin.

Kirkkonummen kunnan metsien hakkuu- ja hoitotyön ohjeistus kuvataan selkeästi ja johdonmukaisesti. Käytössä on Viherympäristöliiton viheralueiden kunnossapitoluokitus, jota voidaan soveltuvin osin käyttää kunnan metsäalueiden luokitukseen ja hoitotoimenpiteiden suunnitteluun.

Lähi- ja virkistysmetsien luokista poistetaan mahdollisuus aukkohakkuihin.

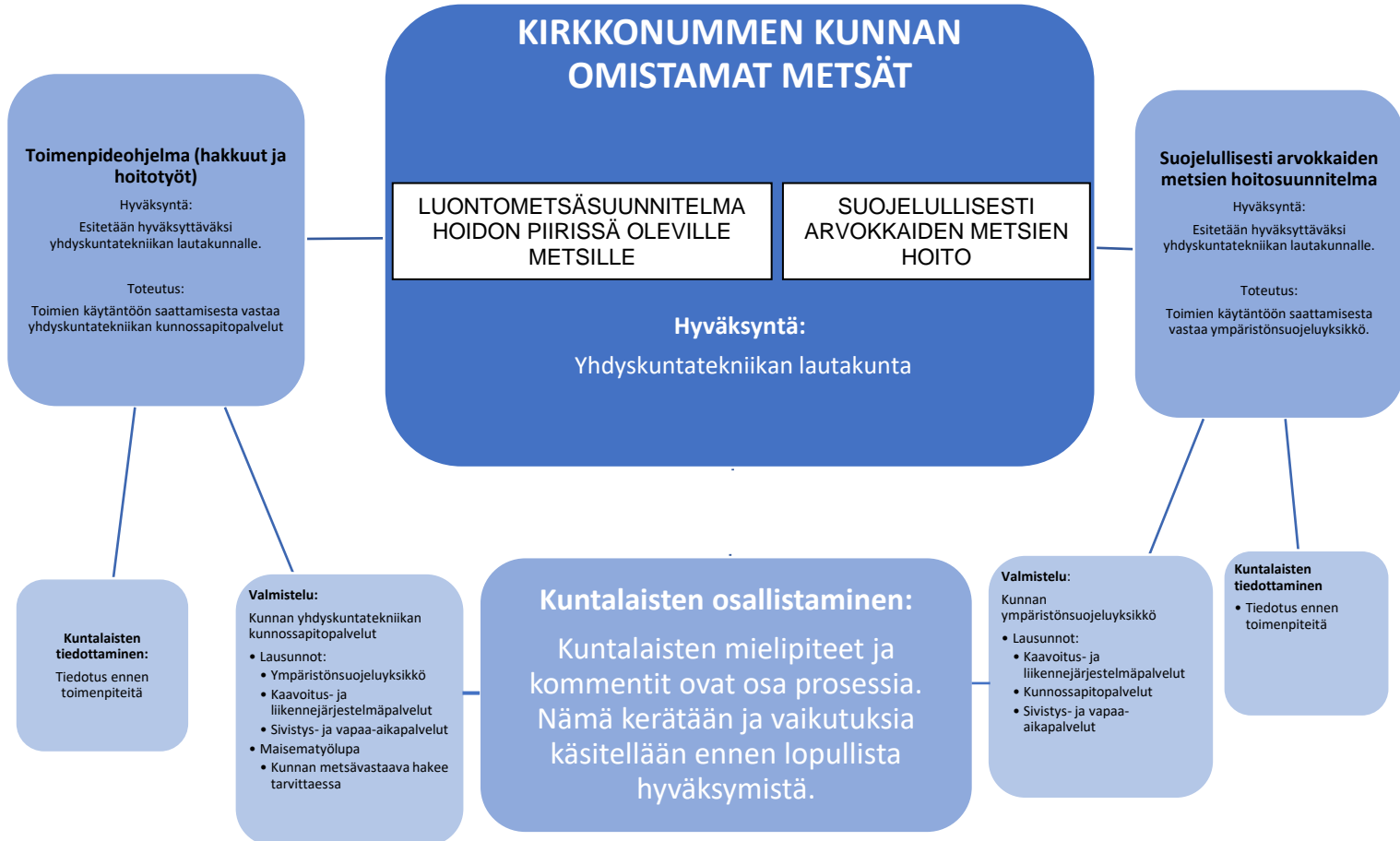
1.5. Metsienhoidon hallinnollinen prosessi ja tiedotus

Metsien hoitoa hallinnoidaan kymmeneksi vuodeksi kerrallaan laadittavan metsien luonnonhoitosuunnitelman avulla. Luonnonhoitosuunnitelmaan perustuen laaditaan tarkemmat vuosittain toteutettavat metsänhoito- ja hakkuuohjelmat. Luonnonsuojelu- ja arvometsien hoito suunnitellaan tarvittaessa erikseen. Kuvassa 2 esitetään Kirkkonummen kunnan hallinnollisten elinten osallistuminen metsien hallintoon.

Metsähoidossa, sen suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään tarvittaessa ulkopuolista asiantuntija-apua.

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

Asukas- ja käyttäjätyytyväisyyttä seurataan kymmenen vuoden sijaan tiheämmin, jotta varmistetaan kuntalaisten tyytyväisyys ja osallistaminen.



Kuva 2. Kirkkonummen kunnan metsienhoidon hallinnollinen prosessi ja tiedotus.

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

1.6. Metsästrategian tavoitteet ja mittarit

Edellä esitetyistä (luku 1.3) neljästä päämäärästä johdetaan seuraavat strategiset tavoitteet ja niille mittarit Kirkkonummen kunnan metsiin.

Metsästrategian tavoitteet

1. Ilmastolähtökohdat

Ilmastolähtökohdat pyritään ottamaan huomioon kaikissa kunnan metsissä

- Metsien tulee toimia hiilen nettoieluina
 - o Mittarit:
 - Vuotuinen kasvu vs. vuotuiset hakkuut
 - Hiilitaselaskelma varaston muutoksesta
- Metsänhoidollisin toimin lisätään metsien vuotuista kasvua
 - o Mittarit:
 - Vuotuinen kasvu
 - Metsänhoitotöiden määrä
- Metsien ikärakennetta ohjataan kasvukyvyltään parhaisiin ikäluokkiin
 - o Mittarit:
 - Toteutuneet hakkuut ikäluokittain
 - Arviot metsien ikärakenteesta
 - Vuotuinen kasvu

2. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Suojelu- ja arvometsissä ensisijainen tavoite

- Virkistys- ja talousmetsissä huolehditaan siitä, että arvokkaiden elinympäristöjen ja uhanalaisten lajien säilyminen ei vaarannu
 - o Mittarit:
 - Suojelumetsien/alueiden pinta-ala
 - elinympäristöinventoinnit

3. Metsien virkistyskäyttö

- Talous- ja virkistysmetsissä huolehditaan ympäristön turvallisuudesta ja polkujen sekä reittien säilymisestä
- Suojelu- ja arvometsissä otetaan virkistyskäytön edellytykset mahdollisuuksien mukaan huomioon mm. polkureitein
 - o Mittarit:
 - asukaskyselyt

KIRKKONUMMEN KUNTA

Yhdyskuntatekniikka

4. Puuntuotanto

- Tavoitteena metsien metsikkökasvatus, metsiköiden tasaikäisyys, laadukkaan taimi/siemenmateriaalin käyttö metsän uudistamisessa, oikea-aikaiset taimikonhoitotyöt ja harvennushakkuut

-Virkistyskäyttö huomioidaan, samoin arvokkaiden luontokohteiden säilyminen

o Mittarit:

- Toteutuneet hakkuut vs. vuotuinen kasvu
- Toteutuneet metsänhoitotyöt
- Asukaskyselyt

5. Metsien hoidon, käytön ja hallinnon talous

- Tavoitteena vuotuinen tulos, joka kattaa kunnan metsien hoidon, käytön ja hallinnon kulut sekä tulouttaa kunnalle puun myyntitulojen ylijäämän

o Mittarit:

- Kustannusten ja tulojen säännöllinen seuranta

Ilmastolliset, ekologiset ja sosiaaliset arvoperiaatteet eivät saa kohtuuttomasti rajoittaa ja/tai rasittaa metsien taloudellista käyttöä.